

דברי מאיר. אמר להו, זילו לחייבו לה דהאידנא יומא דכפורי הוא. לחייבו לה, ואלה ישאי, קרי עלייהו, בטרם אחרך בבטן ידעתיך (ילמיש ח, ט). נפק מנה רבי יוחנן. ההיא עברה דאורחא, לחייבו לה ולא אלה ישאי, קרי עלייהו, זר רשותים מרחים (מליטס נ"ט, ל'). נפק מנה שבתאי אוצר פيري. נמצא, דההוא דליךו להחייבו לה ולא אלה ישאי, נתה מן הקצה האמצעי, והיה קרובה להיות נפל, לוילא שהאכילה דבר אסור שחריחה. ואם גם בן הריחה אם הצדיק, אף על פי בן חזור לפלאס האמצעי, לפי שהיא ממזג, והריח בא עצלה מצד הבהמות שללה, ולא מצד הولد. על בן היה מצער אבא בנימין על דבר גדור בזזה.

והרוצחה להולד בנים בעלי הורה מהמגאים בכלל דבר, ידקדק בזזה:

פרק שלישי

פרק קפג

דבר ברור וידעע, כי בפי מזון כל דבר, בן יהה גוף הנזון. ולפיכך הקדוש ברוך הוא רחם על בני

לומר, שיהיה ממצע ובינוני לקיום ולשכל. ועל [בזה אמרו] (במסכת גיגית פלקlein העמלין לך לך ע"ג), לא אכם ולא חירר, לא חכם ולא טפש, לא ארוך ולא גוץ. בל אלו המדות נמצאות בלבד, בהיות מזג הארץ ממזג בין קר לחם.

גם הבן הממזג ביסודות, הוא חייני יותר בבטן אמו ובחוץ. גם אם נצער הولد מטבח ממזג,طبع הרחים ממצע לא תפיל, באשר בהיות הפלס בעין המשפט בכו השווה, לא יטונו המזינים לאחד מן הצדין. אבל בהתעורר הרחים לאחד מהקצתות, מפלגת הרחים לחם או לקרי, ומפלת הولد. וגם בסבה זאת תבוא לידי רעבון או תאונה שלא בראשו, ומפלת הولد. אבל הילדי הממזג נקרא צדיק שווה המזינים מן הבطن, ואיןנו נופל קודם זמנו, אבל בסבות בלבד, ואין מسبب לאמו להתאות דברים האסורים, וגם לא אכלים משחיתים העבר.

וכבר רמזו לנו זכרונם לברכה בתרי עובדי (כפליק יוס לפיטוליס יומל לך פ"ב ע"ג), באמרם, ההיא עברה דאורחא, אתייא לקמיה

נפש יהודה

אכם. שחור: חירר. לבן ביתור: חכם. יותר מדאי, תמורה בענייני הבריות, ומתוך כך מדברים בו ותשנות בו עין הרע. וכן לא ארוך ולא גוץ, קטן יותר מדאי. אלא בגידול ובshall כדרך העולם: גם הבן, הנברא מזור טוב, או יסודו טוב, תחילת בריאותו, וחיים טובים לו בבטן, וכשנולד [הוא] חזק ובריא: לידי רעבון. אם טבעה קר, או רחמה קר וכחוש, ואין כה ברהם להשלים הولد. והוא בטבעה יותר חום, מתאהה לכל דבר. והוא גרים להפליל הولد: אבל בסבות בלבד. והוא גרים להפליל הولد. והוא גרים להפליל הولد: דאורחא. [הריח] ריח מאכל (ההתאות) לאויל תוכל להתפקיד: ואלה ישאי. קונה להחישה ולא אכלת, שפסק העובר מתאות: זור רשותים מרחים. געשו זרים וננתנו לאביהם שבשים: אוצר פירי. קונה פירות לאוצר, כדי למכוור ביוקר, להפקייע שעירים: מצד הבהמות שללה. מطبع חشك האכילה באדם, מצד הגוף בשර ודם, כמו בבהמות. ולא באה לה התאות מכח העובר, על כן פסקה:

מה שאין כן בשניה, שבאה לה התאות גם מכח העובר, ולא פסקה עד שאכלה:

ובכחו ובhashgato ובפְּעָלָתוֹ יוֹצֵא מִן הַכְּחָה אֶל הַפְּעָלָל. נִמְצָא, שֶׁכֹּל הַדָּבָרִים נַעֲשִׂים לְמִזְוֹן זָוְלָתָם, אָוֹתָם שָׁם לְמַעַלָּה מֵהֶם, עַד שְׁהַזְוְלָבִין מַעַלְיוֹ לְעַלְיוֹ עַד לְמַעַלָּה.

וכשהיה רצון הבורא להבדילנו מן העמים, להיות קדושים, ולחתת לנו תורה קדושה ומיצות וחקים ומשפטים צדיקים, ולטהרנו מזוהמת הנחש שהוא טנוף התאות, ולעשותנו עם חכם ונבון, ובראותו כי יש מזון שמוליך דם עכיר ועב וטמא במוּהוּ, ויש מזון שמוליך דם זה ונקי וטהור במוּהוּ, הבדילנו בתורתו מכמה מאכלות אסורות שאסר עליינו מכמה טעים. וברוך יודע נסודות, אשר לפניו גלוי טעמי כל הדבר ודבר, שלא לחנים אסרים על עמו אשר בחר בו.

ומן הנראה לעינים הוא, שאסר חלב ודם אפליו מהטהורים, בעבור שמאטימין את הלב. ואסר החיות והעופות הדורסים, לפי שנראה שהם מעיזים פניהם לדרכם במוּתן. ואסר ארנבת ושפן וחזיר ודומיהם, בשבייל

נפש יהודה

קפג הרקבות העולם. כל מה שהוא בעולם, הוא מורכב וזה על וממערב זה בזה, אף שאין נזכר המערב רק מין אחד, והן מיניין הרבה מעורבים, כמו קמח ומים ומלח נבלעו כולם בקמח, ואין נזכר רק העיטה. כן הארבעה יסודות אש רוח מים ועפר, שהם כולם ואינו ניכר, והאחד מרכיב וחשיבות מתחבירו, כמו אש מרוח, רוח מים, ומים מעפר. והם באربעה דברים, בהם חי ומדבר וצומח ודומם: כי המקורות. כל דבר שהוא מקור להיווצר ממנו. כמו, מהארץ יוצאה צמחים. ובארץ הם הארבעה יסודות שהוא ניזון מהם, והם יסודותיה, מקור הארץ מארכותיה, מקור הארץ יסודותיהם מן הארץ עם הארץ יסודות. והאדם האוכל הבהמות, כל הכה ויינקה בא אדם. מהצמחים ניזוני בעלי חיים, הבהמות והחיות האוכלים עשב השדה, מהמקורות ומהארבעה יסודות שביהם. ואדם אוכל הבהמה שאוכלת הצמחים: וגם השבל שגבוגה. הוא שכל חיוני שנברא בו בגוף, כמו הבהמה. ועל ידי המונות שאדם אוכל, הוא בכוחו בגוף ובאביון, יוכל לפעול כל מה שצורך לו, והוא קיומו וחיותו, כי אי אפשר לו להיות ללא מזון. ונמצא כל כה הנבראים באדם האוכל אותם: שמאטימין את הלב. מסתמן הלב, וגורמי לסתימת השבל: במוּתן. כמו שהם עוי פנים, לכך דורסין ואוכלי:

נת, ותתיר להם בהמות וחיות ועופות ודגים, אף על פי שהיינו יכולים להיות גזונים מהתבואת הארץ, כמו בעלי חיים שאינם מדברים, לא יהיה המזון סוער כל בז לקיום האור, גם לא יהיה האדם ראוי כל בז לעזרה חיית הנפש להשביל, על בין התירה תורה לאדם לאכל ולזון בעלי חיים אחרים.

נמצא, שהיה רצונו שייאר כל דבר גזון מהדבר שהוא תחתיו, ונמצאו הרקבות העולם עלות בסדר. כי המקורות, שואבים ונזינים מארכעה יסודות. והאழחים, מן המקורות ומהיסודות. ובעלי חיים שאינם מדברים, מהצמחים והמקורות והיסודות. וכי המדבר, גזון ומשתמש בשאיין מדברים ובצמחים ובמקורות וביסודות. גם השבל שבוגר, גזון ומשתמש ומתקיים بحي המדבר, שהוא גזון מכל הדברים האחרים.

חק יעקב

קפג ואסר החיות והעופות הדורסים. למה נאסרו לנו העופות הטמאים והבהמות. כתוב רכינו בחיי פרשת שמיני ו'ל, לפי שדים העופות שחם טמאים, מהחמורים ועכורים, וגם כן מוליד בטבעו אכזריות וגסות בנפש, ומוליד המרה השחורה השרופה, עכ"ל:

דברים, בהם חי ומדבר וצומח ודומם: כי המקורות. כל דבר שהוא מקור להיווצר ממנו. כמו, מהארץ יוצאה צמחים. ובארץ הם הארבעה יסודות שהוא ניזון מהם, והם יסודותיה, מקור הארץ מארכותיה, מקור הארץ יסודותיהם מן הארץ עם הארץ יסודות. והאדם האוכל הבהמות, כל הכה ויינקה בא אדם. מהצמחים ניזוני בעלי חיים, הבהמות והחיות האוכלים עשב השדה, מהמקורות ומהארבעה יסודות שביהם. ואדם אוכל הבהמה שאוכلت הצמחים: וגם השבל שגבוגה. הוא שכל חיוני שנברא בו בגוף, כמו הבהמה. ועל ידי המונות שאדם אוכל, הוא בכוחו בגוף ובאביון, יוכל לפעול כל מה שצורך לו, והוא קיומו וחיותו, כי אי אפשר לו להיות ללא מזון. ונמצא כל כה הנבראים באדם האוכל אותם: שמאטימין את הלב. מסתמן הלב, וגורמי לשתיית השבל: במוּתן. כמו שהם עוי פנים, לכך דורסין ואוכלי:

שְׁמַיָּא לֹו יִבְדֵּל. וְאֶם לֹא, הָרִי נְגֻעִים גְּדוֹלִים וְקַשִּׁים מִתְחָדְשִׁים עַלְיוֹ וְגַם עַלְיָהֶם, מִצֶּד טְפַת הַזָּרֶעֶת שְׁהִתָּה מִדְםָם הַמְּאָכֵל הַמְּשָׁקֵץ.

וְאֶךְ עַל פִּי שְׁאָסָרָה תּוֹרָה בְּמַה מְאָכְלֹות אֲסֹרוֹת, וְהַגִּיחָה בְּמַה דְּבָרִים מִתְרִים, יִשְׁצַחַר גָּדוֹל בֵּין הַמִּתְרִים, בְּבָרִיאוֹת וּבְחֹזֶק וּבְכָל דָּבָר, בְּפִי שְׁבַתְבוֹ חַכְמִי הַטְּבָע. לוֹלָא שְׁהַתּוֹרָה בְּחִמְלַת הַשֵּׁם עַל עַמּוֹ לֹא רְצַחָה לְגֹזֶר עַלְיָהֶם גָּזְרָה שְׁלָא יוּכְלוּ לְעַמְּדָה, עַד שְׁמָרְבָּד אֲהַבְתּוּ לִיְשָׂרָאֵל, בְּכָל הַדְּבָרִים שְׁאָסָר לָהֶם, לְפִי שְׁלַפְעָמִים מִתְאָוִים בְּנֵי אָדָם לְאַכְלָם, הַתִּיר לָהֶם בְּדוֹמָה לָהֶם, לְפִי שְׁלָא יִשְׁאָר בְּנֶפֶשׁ הַמְּתָאָוָה עַלְיָהֶם רְשֵׁם וּדְאֵגָה, בְּשִׁוְיכָל לְבֹוא מִאוֹתָה סְבָה חָלִי בְּאָדָם, בְּמוֹ שְׁאָמְרוּ הַרְוֹפָאים. וְעַל בֵּן, הַתִּיר לָהֶם בְּדוֹמֵיָהֶם. בָּמוֹ שְׁאָמְרוּ (כְּמַכְתָּבוֹת חַוִּילִין פְּקָד כָּל נָכָל וְקָ"ט ע"ג), אָמְרָה לֵיה יְלִתָּא לְרַב נְחָמָן, בֶּל מָה שְׁאָסָר לְנוּ הַקְדּוֹשׁ בְּרוֹךְ הוּא, בְּנֶגְדוֹ הַתִּיר לְנוּ. אָסָר דָּמָא, שְׁרָא בְּבָדָא. אָסָר חַלֵּב בְּהַמָּה, שְׁרָא חַלֵּב חַיָּה. אָסָר חַזִּיר, שְׁרָא מוֹחָא דְשִׁבּוֹטָא (מִן דָג). אָסָר גַּרְיִתָּא (עוֹף טָמָא), שְׁרָא לִישְׁנָא דְכּוֹרָא. אָסָר דָם נְדָה, שְׁרָא

שְׁסֹותָמִין דְּרָכֵי הַתְּבִונָה. וְאָסָר דְּגִים שְׁאַיִן לָהֶם סְנִפְרִיר וּקְשָׁקְשָׁת, בְּעַבְורָ שְׁגָדְלִים וּנְזָוִנים בְּמִים (לְפִי) הַעֲכָרִים. וְאָסָר שְׁרֵצִי הָאָרֶץ וְהַמִּים, (לְפִי) שְׁמַוְילִידִין מִינֵי חַלְאִים (לְפִי) קָשִׁים וּרְעִים. סּוֹף דָבָר, לְפִנֵּיו הִיא גָּלוֹי טָעַם בְּלַדְבָּר. וְעַל בָּלָם אָמָר, וְלֹא תִשְׁקַצְוּ אֶת נְפָשֹׁתְיכֶם בְּבָהָמָה וּבְעוֹזִי (וַיָּקֹל כ' כ"ט). גָּלַה שְׁבֵל הַדְּבָרִים (הָאָלָוי הָאֲסֹרוֹרִים, נְתֻעָבִים וּנְמָאָסִים, עוֹשִׁים דָם רָע מִוקְבָּן לְכָמָה פְּרָעָנִיות, וּמְשָׁקָצִין הַגִּזְיף וְהַגְּפָשׁ).

וּמְאַחַר שְׁדָם הָאָדָם נִהְפֵּד לְטַפַּת הַזָּרֶע, שְׁהָוָא יְסֻוד וּבְנֵין לְוִילָד (לְפִי) הַגְּלָד (לְפִי) מִאותוֹ חַבּוּר, נִמְצָא בַּיּוֹם מִזּוֹן הָאָבּוֹת, יְהָא טְבֻע הַבְּנִים. וְאַוְלִי בַּיּוֹם זֶה סְמִכָּה תּוֹרָה לִפְרָשַׁת מְאָכְלֹות אֲסֹרוֹת, וּלְפָסּוּק לְהַבְּדִיל בֵּין הַטְּמִיא וּבֵין הַטְּהָר וּגְזִיר (פס י"ה, מ"ז), סְמֻוקָּד לֹא, אָשָׁה בַּיּוֹם זֶה (פס י"ג, נ'). לְלִמְדָנוּ, שָׁאָר עַל פִּי שְׁהַמְּזֹון הַמְּתָנָה מַזְלִיד דָם עַכּוֹר בָּאָכְלֹז, וּמַזִּיק לֹא, יוֹתֵר הוּא מַזִּיק וּמַשְׁחִית לִזְרָע (לְפִי) הַגְּלָד (לְפִי) מִאותה טְפַה שְׁגַבְנָו בְּלַיְסוֹדָתוֹ עַלְיָה. וְעַל בֵּן סְמִיךָ גַּם בֵּן מִצֶּד אַחֵר, פְּרָשַׁת נְגֻעִים. לְהַזְדִּיעַנוּ,

חק יעקב

יְלִתָּא. אֲשַׁתוּ שְׁמָה כֵּךְ: שְׁרָא בְּבָדָא. הָוָא קְרוּשׁ, וְטֻעם דָם לֹו:

הָוָא. טֻעם הַטֻּעם הַמִּרְעִים, מְכָל שְׁכוֹן דְבָר טָמָא עַצְמוֹ. וְהַמְּתָאָוָה אֲםַנְתָּה שְׁלַמְתָּה בְּבָדָא. כְּבָד, טֻעם דָם יִשְׁבַּר: מוֹחָא דְשִׁבּוֹטָא. מִן דָג, וּמוֹחָא שְׁלַמְתָּה אֲמַנְתָּה בְּבָדָא. חַוִּיר יִשְׁבַּר בְּבָדָא. הַלְשׁוֹן שְׁלַמְתָּה בְּבָדָא. כְּטֻעם עַופְתָּה הַטְּמָא הַזָּה:

נְפָשׁ יְהוּדָה

שְׁגַבְנָו בְּלַיְסוֹדָתוֹ. כָּל אַיְבָרִי הַוָּלֵד, מִאַוְתָה הַטִּיפָּה נְתִיסָה: יִשְׁצַחַר גָּדוֹל בֵּין הַמְּאָכְלִים הַמִּתְרִים לְאַכְלָן. יִשְׁבַּר בְּהַמְּרִים שְׁבַר טְפַה אֲמַנְתָּה טְפַה שְׁגַבְנָו בְּלַיְסוֹדָתוֹ עַלְיָה. וְעַל בֵּן סְמִיךָ גַּם בֵּן מִצֶּד אַחֵר, פְּרָשַׁת נְגֻעִים. לְהַזְדִּיעַנוּ

(ל') בְּמִים. יִגְבּוּ (ל') חַלְאִים. או חַלְאִים (חַלְיִים) (ל') הַגְּלָד. או הַגְּלָד: (ל') לְזָרָע. יִגְזָרָע:

הדבר, הוא בזכות המאכלים. שכבר אמרו חכמי הטע, כי החיים שהмер נמשך ממנה, מאכלת אלסנבל. נמצא, כי בפי טבע המזון, ימשך גוף הנזון, אף על פי שכבר נוצר ונתגדל ט בטבע אחר. וכל שבען מזונות האב והאם, שבאה מהם דםם, ונחפה הדם לזרע, שישיע המזון לטבע הילד.

וגם המזון שתאכל המעברת, ברגעון בו העבר, יסייע לטבעו. כמו שאמרו (כמסכת כתנות פרק מה' על פי ר' מ' ע"ג), לאכלה חרделא, הווע לה בני זילענין. לאכלה תחלין, הווע לה בני דלפנין. לאכלה מוניגין, הווע לה בני מוציצין עינן. לאכלה גרגשṭא, הווע לה בני מכוער. לשתיא שכרא, הווע לה בני אפמי. לאכלה בשרא ושתיא חמרא, הווע לה בני בריא. לאכלה ביעי, הווע לה בני עיניגין. לאכלה בורי, הווע לה בני חיניגין. לאכלה ברפסא, הווע לה בני יודני. לאכלה בסברṭא, הווע לה בני בסרני.

נפש יהודה

דם טהר. ארבעים לזכר ושמונים לנkehva, שנאמר תשב בדמי טהרה (ויקרא י"ב, ד): זיוקו לה בחלין. לצלות חל, כדי בחמה, שטעם בשר וחלב בה: כי החיים. שבאה ממנה המור שמרית, משומש שהיא אוכלת עשב המרים: אף על פי. שיש באדם וכן בכל חי טבע אחר, כאשר אוכל אותו הוא מקבל טבעו של פועלות המأكل: בני זילענין. רעבתניין, זולל וסובא: תחלין. מין ירק. ויש אמרים תמריں שלא כל צרכן: דלפנין. עיניהם וולפות מים תמיד: לאכלה מוגנגי. הרגילה לאכול דגים קטנים: בני מוציצין עינן. עיניהם פורחות ונעות תמיד: גרגשṭא. אדמה שעושין ממנה כל חרס: בני מכוער. אין להם פרצוף פנים נאה: בני אפמי. שחורים: בני בריא. בראים וחוקים בכח: לאכלה ביעי. ביצים: בני עינגי. עיניהם גדולות: פורי. דגים: בני חיניגין. בעלי חן: ברפסא. מין ירק: זיוגני. זיומם ותארם יפה: בסברṭא. מין רוע הנקרא בערבי בבור'ה: בני בסרני. בעליبشر:

דם טהר. אסור אישת איש, שרא גרוisha בחיה בעלה. אסור אישת אה, שרא יבת תאר. בעניא למייל בשרא בחלבא. אמר ליה רב נחמן לשמעיה, זיל זיוקו לה בחללייב (פירוש, תננו לה כחל בשפוד).

וכל זה היה ברחמנותו על ישראל, שאף על פי שהם קדושים, כיון שהם בניוים מהמר וצורה, וכל אחד יש לו כח מתואה שחומד לאכלה ולטעם כל מאכל, וגם יש טبعי בני אדם שייתר מתואים בדברים שמזהרים עליהם, על בין התיר להם בגמתם, ליישב ולנוח בהם בונתם.

אבל נשאר דעת משכיל, באוטם שיבחרו הדרך השרה, ויחפשו להיות טהורם ופרושים, שימאסו אלו מקצת דברים המתרים, שאינם ראויים כל כך לבריאות הגוף לעובדות הבורא, ולנקות הדם, ולצלל השכל, כדי שיגיעו למלחת הקדושים אנשי שם. כי אחד מהענפים שתלי ב

חק יעקב

דם טהר. של בתולים, ושלימי טוהר של يولדות. והתוספות חולין ק"ט ע"ב) פירשו, דם נידה ודם טוהר, בסילוק של פרשת פרה יסיד ר' אליעזר הקלייר, מן הדם, תחול הדם. מטומאת נידת] אשה, טהרת בתולי אשה. ומאותת איש, יפת תואר לאיש. ונגד כתותית לא פירש, והכל עשה עפ"י הירושלמי: זיוקו. שפודו: זיוקו לה בחלין. תננו לה כחל בשפוד (רש"ש). ופירש העורך, כמו זיקים מלאים, ודמי לזיוקני דארמאים בפרק שני דמסכת ע"ז (ל"א ע"ב), כלומר נפחין, וכן הכא כחל כמו נוד נפוח מלא חלב ולא נקרע (תוספות שם). ובגמרא הקשו, והוא אכן תנן קורען, ההוא לקדרה. והקANTI שביבשלו, תירצון, דיעבד אין, לכתהילה לא: חינגי. בעלי חן:

בני עינגי. עיניהם גדולות: פורי. דגים: בני חיניגין. בעלי חן: ברפסא. מין ירק: זיוגני. זיומם ותארם יפה: בסברṭא. מין רוע הנקרא בערבי בבור'ה: בני בסרני. בעליبشر:

פרק רביעי

פרק קפוד

בכונת החבור, הוא **תלי עיקר** הדבר. ובזה רמזו רבותינו, באמרם, הרהוריו עברה קשים מעברה. והוא, לפי שהבונה היא **פעלה נפשית**, והמעשה הוא דבר חמרי. והבורה יתרך נתן בבח **בשכל האדם להולד** אדם או דבר אחר, אם ידע בספר יצירה. כמו שאמרו (כמיאlein פלק לכנע מיטות דף ס"ס ע"ג), אמר רבא, אי בעו צדיקי, ברו עלמא, שנאמר כי אם עונתיכם היה מבדלים בינכם לביין אלהיכם (יקניא נ"ע, נ). רבא ברא גברא. שדריה لكمיה דרב זירא, הוה קא משטעי בהדייה, ולא קא מהדר ליה. אמר ליה, דמן תבריא אתה, טוב לעפרך. רב חנניה ורב אושעיא יתבי ועסקי בספר יצירה כל מעלי שבתא, וברוי להו עגלא תלטא, ואכלי ליה. אין זה דבר אסור, שבבר אמרו עלי, מתר לבתולה. בדרכ חנניה ורב אושעיא, דכל מעלי שבתא [ברוי להו עגלא תלטא].

חק יעקב

קפוד עגלא תלטא. גדול, כאלו הגע לשlish שניו וגמר גידתו, דהיינו שביחי ומילוי למיכל, כמו ומגדלן אותו עד שהיהמושלשן (בבא מציעא ס"ח ע"א). לישנא אוחרינה, שהיא טוב ובעל טעם כאלו הוא שלישי לבטן (רש"י סנהדרין ס"ה ע"ב):

המחשבה מכח אל הפעול: **והמעשה**. היא פעולה המחשבה שפועל בגופו לעשות דבר גשמיות חומר ועפר ממשות: אי בעו צדיקי. להיות נקיים מכל עון: ברו עלמא שנאמר כי אם עונתיכם היה מבדלים. הוא אם לא היה בהן עוננות, אין כאן הבדלה: **ברא גברא**. על ידי ספר יצירה, שלמד צירוף אותיות של שם: ולא קא מהדר ליה. שלא היה בו דברו: דמן תבריא את. מהחכמים שיצריהם אדם אתה. כי אף על גב שבראו אדם, לא היו יכולים ליתן בו דברו: **עגלא תלטא**. עгал כבן שלש שנים:

דאכלת אטרוגא, הו ליה בני ריחני. ברתיה בסבור מלכא, אכלת בה אמה אטרוגא, והו מסקי ליה لكمיה דאביה ביריש ריחני.

למדנו, שהרוצה להולד בנים הגונים ובריאים, יבחר הרاوي והנקה מן המזונות. ואפלו מאותו הרاوي, אל יכח כדי מלאו האות, רק דבר ביןוני שיוכל הטבע לטחנו, ויתהפק לדם נקי וטהور. כי בהיות המאכל מוסף באצטמא, אף על פי שהיא מזן הדברים הגונים, הפיה רבוי יארם שלא יהא נחוץ בראוי להולד דם זה, ויפסיד באצטמא, ויחזר רע ומטנה יותר מאותו שבא מהדברים הגסים, ועל בן ראוי לו Zahar באכות ובעור. אם מצינו בכל אדם שמתעפה בפה תעניות, ויסבל בפה ענווים וסגורים למען חי גופו וחיה בנו, מה יעשה במוסר זהה, שאין בו שום עינוי. והאיש חכם, עיניו בראשו, יבחר הדרך הטובה לו ולזרעו, ישמע חכם וויסוף לקח:

נפש יהודה

בני ריחני. מרים catastrophe: ביריש ריחני. שהיתה מרים יותר מבשמי: באכות. איך ואיה מאכל הוא הטוב: ובעור. ואפלוי הכי לא יכול יותר מכשעור שדרך לאכול, ולא יזקוק: שום עיפוי. כשהיאכל טוב המאכלDOI ספוקן:

קפוד לפי שהבונה. של אדם: היא **פעלה נפשית**. שימוש ומחשבה בנפשו ובשלבו איך שיוציא

המחשבה מכח אל הפעול: **והמעשה**. היא פעולה המחשבה שפועל בגופו: והמעשה. צדיקי. להיות נקיים מכל עון: ברו עלמא שנאמר כי אם עונתיכם היה מבדלים. הוא אם לא היה בהן עוננות, אין כאן הבדלה: **ברא גברא**. על ידי ספר יצירה, שלמד צירוף אותיות של שם: ולא קא מהדר ליה. שלא היה בו דברו: דמן תבריא את. מהחכמים שיצריהם אדם אתה. כי אף על גב שבראו אדם, לא היו יכולים ליתן בו דברו: **עגלא תלטא**. עгал כבן שלש שנים: